

Sygn. akt III UK 419/18

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania M. Spółki z o.o. w Z.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.
z udziałem zainteresowanych: M.D., D.D., M.D., G.D., D.C., A.C., A.C.1, M.C.
o ubezpieczenie społeczne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 17
października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 stycznia 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację „M.” Sp. z o.o. w Z. od wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 12 czerwca 2017 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. o ubezpieczenia społeczne.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji wydając zaskarżony wyrok wyjaśnił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wydał trafne, odpowiadające prawu orzeczenie.

„M.” Sp. z o.o. w Z. zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości, wnosząc o jej przyjęcie do rozpoznania, uchylenie skarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania oraz

orzeczenie o kosztach procesu z uwzględnieniem kosztów dotychczasowego postępowania.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu przepisów postępowania w zakresie, który miał wpływ na wynik sprawy: art. 379 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 477¹¹ k.p.c., art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c., art. 356 § 1 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., polegającym na przyjęciu przez Sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, tj.:

- że prowadzone postępowanie pomimo braku zawiadomienia spółki „R.” nie skutkowało nieważnością postępowania, skoro spółka ta nie miała statusu strony, czyli ani zainteresowanego, ani innej osoby, której praw i obowiązków dotyczyła zaskarżona decyzja,

- że decyzja organu rentowego w przedmiocie podlegania bądź nie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako pracowników danego płatnika jest decyzją o charakterze deklaratoryjnym, a więc nie tworzy stanu prawnego, który powinien być uwzględniony przez sąd powszechny przy rozpoznawaniu sprawy,

- że brak tożsamości przedmiotowej obu postępowań niweluje zasadność zarzutu apelującego (co do naruszenia art. 356 § 1 k.p.c.),

- lakoniczne uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego co do zarzutu apelacji naruszenia art. 232, 233 § 1 k.p.c. i 328 § 2 k.p.c. bez ujawnienia przebiegu własnego rozumowania w tej kwestii - uwypuklenie zasady ekonomii procesowej, w sytuacji, gdy zarzuty apelacji pozwanej dotyczyły przede wszystkim przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów przez Sąd orzekający w I i II instancji, oraz pominięcie pozostałych zarzutów apelacji dotyczących naruszenia art. 98 k.p.c. i art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;

a także na naruszeniu prawa materialnego: art. 23¹ k.p., polegającym na przyjęciu przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, tj., że nie doszło do przejęcia ubezpieczonych przez nowego pracodawcę („R.”), mimo wystąpienia formalnych działań wskazujących na to przejście.

Okolicznością uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest zdaniem skarżącej występowanie istotnego zagadnienia prawnego. Zagadnienie to sprowadza się do następujących pytań: czy zasada ekonomii procesowej ma pierwszeństwo przed zasadą prawdy materialnej?; czy Sąd drugiej instancji obowiązany jest rozważyć i omówić w uzasadnieniu swojego wyroku wszystkie zarzuty apelacji odnoszące się do ustaleń faktycznych, w sytuacji gdy podziela ustalenia dokonane przez sąd pierwszej instancji - w związku z tym - czy wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. nakaz rozważenia zarzutów apelacji, nie pociąga za sobą obowiązku przeprowadzenia przez Sąd drugiej instancji własnej oceny materiału dowodowego w zakresie zgłoszonego zarzutu, której podstawy powinny zostać ujawnione w uzasadnieniu wyroku?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, Legalis nr 1508600; z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, Legalis nr 1482401; z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, LEX nr 2080880). Innymi słowy, istotne zagadnienie prawne powinno kotwiczyć się w regulacji prawnej, która powinna zostać przeanalizowana i

opracowana, tak aby to wpierw sam skarżący mógł stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r., III UK 206/13, Legalis nr 1385301). W rozpoznawanej sprawie skarżąca sformułowała pierwsze zagadnienie prawne bez wskazania przepisu prawa, na gruncie którego się ono ujawniło.

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790). Chodzi o problem prawny, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2018 r., I UK 268/17, LEX nr 2508639). Drugie z przedstawionych zagadnień nie ma takiego charakteru, bowiem Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie odnosił się wielokrotnie do wykładni art. 378 § 1 k.p.c.

Sformułowanie zawarte w art. 378 § 1 k.p.c. oznacza, iż sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadzi lub ponawia dowody albo porzeka na materiale zebranym w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji, będąc ewentualnie związany oceną prawną lub uchwałą Sądu Najwyższego, stosuje przepisy regulujące postępowanie apelacyjne, a gdy brak takich przepisów, przepisy dotyczące postępowania przed sądem pierwszej instancji, kontroluje prawidłowość postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostaje związany zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, bierze pod uwagę z urzędu nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania, nie wykraczając poza wniosek zawarty w apelacji i nie narusza zakazu *reformationis in peius* (wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 6 lutego 2019 r., II PK 290/17, LEX nr 2616203). Z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2018 r., I CSK 608/17, LEX nr 2561619; z dnia 22 sierpnia 2018 r., III UK 119/17, LEX nr 2542602; z dnia 11 kwietnia 2018 r., II PK 20/17, LEX nr 2509624 ; z dnia 4 kwietnia 2018 r., V CSK 266/17, LEX nr 2522952; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2018 r., II PK 120/17, LEX nr 2488061; z dnia 9 grudnia 2015 r., II CSK 265/15, LEX nr 2148629). Jeśli sąd drugiej instancji przyjmuje odmienne rozstrzygnięcie niż sąd pierwszej instancji, oparte na innej podstawie faktycznej, powinien dokonać własnych stanowczych ustaleń faktycznych, jasnych i kategorycznych, które pozwalałyby na ocenę czy zmiana ta była usprawiedliwiona. W przypadku wyroku oddalającego apelację konieczne jest wyraźne zaznaczenie, że sąd drugiej instancji podziela ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, dokonana przez ten sąd ocenę dowodów oraz ocenę materialnoprawną roszczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2017 r., II UK 556/16, LEX nr 2434452; z dnia 15 grudnia 2011 r., II UK 106/11, LEX nr 1130389; z dnia 8 września 2015 r., I UK 431/14, LEX nr 1797085).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W tożsamy sposób orzekł Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 października 2019 r., III UK 24/19 (niepubl.), wydanym w sprawie zainicjowanej identyczną skargą kasacyjną.

as